

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2022/2506**2022 m. gruodžio 15 d.****dėl priemonių Sąjungos biudžetui apsaugoti nuo teisinės valstybės principų pažeidimų Vengrijoje**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo ⁽¹⁾, ypač į jo 6 straipsnio 10 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 2021 m. lapkričio 24 d. pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 6 straipsnio 4 dalį Komisija išsiuntė Vengrijai prašymą pateikti informaciją, o 2022 m. sausio 27 d. Vengrijos valdžios institucijos į jį atsakė;
- (2) 2022 m. balandžio 27 d. pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 6 straipsnio 1 dalį Komisija išsiuntė Vengrijai rašytinį pranešimą (toliau – pranešimas). Pranešime Komisija iškėlė ją susirūpinti verčiančius klausimus ir pateikė savo išvadas dėl kelių problemų, susijusių su Vengrijos viešųjų pirkimų sistema, įskaitant:
 - a) viešųjų pirkimų procedūrų sisteminius pažeidimus ir trūkumus;
 - b) didelį konkurso procedūrų, kuriose pateiktas vienintelis pasiūlymas, skaičių ir mažą konkurencijos intensyvumą viešųjų pirkimų procedūrose;
 - c) su preliminarinių sutarčių naudojimu susijusias problemas;
 - d) interesų konfliktų nustatymą, prevenciją ir ištaisymą ir
 - e) su viešojo intereso patikos fondais susijusias problemas;
- (3) tos problemos ir jų pasikartojimas laikui bėgant rodo Vengrijos valdžios institucijų sisteminių nepajėgumą, nesėkmę ar nenorą užkirsti kelią sprendimams, kuriais pažeidžiama taikytina teisė, susijusi su viešaisiais pirkimais ir interesų konfliktais, ir taip tinkamai kovoti su korupcijos rizika. Taip pažeidžiami teisinės valstybės principai, visų pirma teisinio tikrumo ir vykdomosios valdžios savavališkumo draudimo principai, ir tai kelia susirūpinimą dėl valdžios padalijimo;
- (4) pranešime Komisija išdėstė papildomas priežastis ir pateikė savo išvadas dėl tam tikrų problemų, susijusių su tyrimu bei baudžiamuoju persekiojimu ir kovos su korupcija sistema, įskaitant veiksmingo įtariamos nusikalstamos veikos tyrimo ir baudžiamąjį persekiojimą apribojimus, prokuratūrų organizavimą ir tai, kad nėra praktiškai veikiančios ir veiksmingos kovos su korupcija sistemos. Tos problemos laikytinos teisinės valstybės principų, visų pirma teisinio tikrumo, vykdomosios valdžios savavališkumo draudimo ir veiksmingos teisminės apsaugos principų, pažeidimais;
- (5) pranešime Komisija išdėstė faktines aplinkybes ir konkrečias priežastis, kuriomis ji grindė savo išvadas, ir taip pat paprašė Vengrijos pateikti tam tikros informacijos ir duomenų, susijusių su tomis faktinėmis aplinkybėmis ir priežastimis. Pranešime Komisija Vengrijos valdžios institucijoms suteikė du mėnesius pastaboms pateikti;

⁽¹⁾ OL L 433I, 2020 12 22, p. 1.

- (6) 2022 m. birželio 27 d. Vengrija atsakė į pranešimą (toliau – pirmasis atsakymas). 2022 m. birželio 30 d. ir liepos 5 d. raštais Vengrija pateikė papildomos informacijos, papildančios pirmąjį atsakymą. Be to, 2022 m. liepos 19 d. Vengrija išsiuntė papildomą raštą, kuriame, reaguodama į pranešime pateiktas išvadas, pasiūlė keletą taisomųjų priemonių;
- (7) Komisija įvertino pirmajame atsakyme pateiktas pastabas ir padarė išvadą, kad jos nesusėvelnino jos pranešime išsakyto susirūpinimo ir pateiktų išvadų. Be to, Komisija laikėsi nuomonės, kad nei pirmajame atsakyme, nei papildomuose 2022 m. birželio 30 d. ir liepos 5 d. raštuose nebuvo nurodytos tinkamos taisomosios priemonės, kurių būtų tinkamai įsipareigota imtis pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2092. Kadangi 2022 m. liepos 19 d. raštas pateiktas vėlai, į jį nebuvo galima atsižvelgti vertinant pirmąjį atsakymą. Tačiau į visą svarbią tame rašte pateiktą informaciją Komisija atsižvelgė kituose Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 6 straipsnyje nustatytos procedūros etapuose, laikydamosi lojalaus bendradarbiavimo su valstybėmis narėmis principo;
- (8) remdamasi Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 6 straipsnio 7 dalimi, 2022 m. liepos 20 d. Komisija Vengrijai išsiuntė raštą (toliau – ketinimų raštas), kuriame valstybei narei pranešė savo vertinimą pagal to reglamento 6 straipsnio 6 dalį ir priemones, kurias Komisija numatė siūlyti priimti Tarybai pagal to reglamento 6 straipsnio 9 dalį, jeigu Vengrija neįsipareigos imtis tinkamų taisomųjų priemonių. Ketinimų rašte Komisija Vengrijai suteikė galimybę pateikti savo pastabas, visų pirma dėl numatomų priemonių proporcingumo;
- (9) 2022 m. rugpjūčio 22 d. Vengrija atsakė į ketinimų raštą (toliau – antrasis atsakymas) ir pateikė savo pastabas dėl Komisijos išvadų, procedūros ir ketinimų rašte nurodytų priemonių proporcingumo. Nors ir ginčijo Komisijos išvadas, Vengrija, siekdama reaguoti į Komisijos išsakytą susirūpinimą, pasiūlė tam tikrų taisomųjų priemonių. 2022 m. rugsėjo 13 d. Vengrija išsiuntė Komisijai raštą, kuriame pateikti paaiškinimai ir tolesni įsipareigojimai, susiję su siūlomomis taisomosiomis priemonėmis. Vengrijos nuomone, taisomosiomis priemonėmis, įskaitant į 2022 m. rugsėjo 13 d. raštą įtrauktus papildomus įsipareigojimus, visapusiškai reaguota į Komisijos susirūpinimą, todėl Komisija Tarybai neturėjo siūlyti priemonių;
- (10) atsižvelgdama į tai, kad Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 4 straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos buvo tenkinamos, 2022 m. rugsėjo 18 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Tarybos įgyvendinimo sprendimo dėl priemonių Sąjungos biudžetui apsaugoti nuo teisinės valstybės principų pažeidimų Vengrijoje. Pagrindinės Komisijos pasiūlyme pateikiamos išvados apibendrintos tolesnėse konstatuojamosiose dalyse (toliau – Komisijos pasiūlymas);
- (11) pagal Komisijos pasiūlyme nurodytas išvadas, pirma, viešųjų pirkimų procedūrose Vengrijoje esama didelių sisteminių pažeidimų ir trūkumų. Tokie pažeidimai buvo nustatyti po Komisijos tarnybų auditų, kurie vienas po kito atlikti tiek 2007–2013 m., tiek 2014–2020 m. programavimo laikotarpiais. Tie auditai užbaigti atlikus labai didelių bendrų sumų finansines pataisas, taip pat kelis OLAF tyrimus, po kurių pateiktos finansinės rekomendacijos dėl didelių sumų susigrąžinimo iš Vengrijos. Be to, iš turimų duomenų matyti, kad buvo neįprastai didelė procentinė sutarčių, skirtų konkurso procedūrose dalyvavus tik vienam dalyviui, dalis; sutartys buvo priskirtos konkrečioms įmonėms, kurios palaipsniui įgijo didelę rinkos dalį; taip pat buvo didelių preliminarųjų sutarčių priskyrimo trūkumų. Be to, susirūpinimą kelia tai, kad viešųjų pirkimų ir interesų konfliktų taisyklės netaikomos viešojo intereso patikos fondams ir jų valdomiems subjektams, taip pat nepakankamas šių patikos fondų lėšų valdymo skaidrumas. Tos problemos ir jų pasikartojimas laikui bėgant rodo Vengrijos valdžios institucijų sisteminių nepajėgumą, nesėkmę ar nenorą užkirsti kelią sprendimams, kuriais pažeidžiama taikytina teisė, susijusi su viešaisiais pirkimais ir interesų konfliktais, ir taip tinkamai kovoti su korupcijos rizika. Taip pažeidžiami teisinės valstybės principai, visų pirma teisinio tikrumo ir vykdomosios valdžios savavališkumo draudimo principai, ir tai kelia susirūpinimą dėl valdžios padalijimo;

- (12) antra, kyla papildomų problemų, susijusių su veiksmingo įtariamų nusikalstamos veikos tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo apribojimais, prokuratūrų organizavimu ir tuo, kad nėra veikiančios ir veiksmingos kovos su korupcija sistemos. Konkrečiai, trūksta galimybės nepriklausomam teismui veiksmingai apskūsti prokuratūros sprendimus netirti įtariamų korupcijos, sukčiavimo ir kitų nusikalstamų veikų, kenkiančių Sąjungos finansiniams interesams, ir nevykdyti jų baudžiamojo persekiojimo, taip pat trūksta reikalavimo pateikti priežastis, kai tokios bylos priskiriamos ar perskiriamos, ir nėra taisyklių, kuriomis būtų užkirstas kelias dėl jų priimti savavališkus sprendimus. Be to, trūksta išsamios kovos su korupcija strategijos, kuri apimtų svarbiausias korupcijos prevencijos sritis; nepakankamai išnaudojamos visos prevencinės priemonės, kurios padėtų atlikti korupcijos tyrimus, visų pirma aukšto lygio korupcijos atvejais; taip pat apskritai trūksta veiksmingos sukčiavimo ir korupcijos nusikaltimų prevencijos ir sustabdymo. Tai laikytina teisinės valstybės principų, visų pirma teisinio tikrumo, vykdomosios valdžios savavališkumo draudimo ir veiksmingos teisminės apsaugos principų, pažeidimais;
- (13) pasak Komisijos, Vengrijos atsakymuose pateiktomis pastabomis nėra tinkamai reaguojama į pranešime ir ketinimų rašte pateiktas išvadas. Konkrečiai, atsakymuose nepateikta įrodymų apie Vengrijos atliktus naujausius viešųjų pirkimų sistemos patobulinimus (susijusius su skaidrumu, konkurencijos intensyvumu, interesų konfliktų patikromis). Nors po Komisijos tarnybų auditų Vengrijos viešųjų pirkimų sistemoje įvyko pokyčių, nėra požymių, kad tie pokyčiai būtų turėję įtakos konkurencijos lygiui Vengrijos rinkoje. Iš Komisijos turimų duomenų matyti, kad padidėjo ne tik viešųjų pirkimų sutarčių skyrimo koncentracija, bet ir tikimybė konkursą laimėti Vengrijos valdančiosios partijos atstovams. Komisija užsakė tyrimą, kuriame pateikta 2005–2021 m. Vengrijoje sudarytų daugiau kaip 270 000 viešųjų pirkimų sutarčių statistinė empirinė analizė. Tyrimo pastabas patvirtino išvados, padarytos išnagrinėjus tam tikrus konkursų duomenis, susijusius su sutartimis, skirtomis kai kurioms įmonėms, laikomoms politinių ryšių turinčioms įmonėms. Be to, turizmo, ryšių ir sporto sektoriuose Komisija surinko žiniasklaidos ir suinteresuotųjų subjektų pranešimų. Vengrija nepateikė įrodymų dėl interesų konfliktų taisyklių, svarbių Sąjungos biudžeto apsaugai, taikomumo (arba taikymo praktikoje) viešojo intereso patikos fondams;
- (14) nustatyti pažeidimai ir trūkumai yra plačiai paplitę ir tarpusavyje susiję, o tai reiškia, kad kitomis nei Reglamente (ES, Euratomas) 2020/2092 numatytomis procedūromis negalima veiksmingiau pašalinti Sąjungos biudžetui kylančios rizikos. Nors ir galima pasinaudoti tam tikromis sektorinėmis taisyklėmis nustatytomis priemonėmis, pvz., Komisijos tarnybų atliekamais auditais ir finansinėmis pataisomis Vengrijos valdžios institucijų neištaisytų pažeidimų atveju, tos priemonės apskritai yra susijusios su Komisijai jau deklaruotomis išlaidomis, o tai, kad trūkumai tebenustatomi daugelį metų, rodo, kad finansinių pataisų nepakanka Sąjungos finansiniams interesams apsaugoti nuo dabartinės arba būsimos rizikos;
- (15) dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1060 ⁽²⁾ įtvirtintų reikiamų sąlygų laikymosi ir stebėsenos, reikėtų pažymėti, kad vienintelė to reglamento 15 straipsnio 5 dalyje nustatytos reikiamos sąlygos nesilaikymo pasekmė yra tai, kad Komisija atitinkamai valstybei narei neatlygins išlaidų, susijusių su veiksmais, siejamais su konkrečiu tikslu. Reglamentu (ES, Euratomas) 2020/2092 nustatyta įvairesnių galimų Sąjungos biudžeto apsaugos priemonių, įskaitant vienos ar daugiau programų patvirtinimo sustabdymą ir išipareigojimų pagal pasidalijamojo valdymo principą sustabdymą. Galimos priemonės pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2092 taip pat taikomos išankstiniam finansavimui, o tai nenumatyta pagal Reglamento (ES) 2021/1060 15 straipsnį;

⁽²⁾ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienuų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (OL L 231, 2021 6 30, p. 159).

- (16) kalbant apie viešųjų pirkimų taisyklių taikymą ir aiškinimą, Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 17 konstatuojamojoje dalyje patikslinta, kad to reglamento 6 straipsnio 1 dalyje nurodyti Sąjungos teisės aktai yra finansų srities ir konkrečių sektorių teisės aktai. Pažeidimo nagrinėjimo procedūros yra grindžiamos ne teisėkūros procedūra priimtu aktu, bet tiesiogiai Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 258 straipsniu. Ta pirminės teisės nuostata negali būti laikoma Sąjungos teisės aktu, kaip tai suprantama Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 6 straipsnio 1 dalyje;

- (17) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/241 ^(*) 22 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad valstybės narės, įgyvendindamos priemones pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, turi imtis visų tinkamų priemonių Sąjungos finansiniams interesams apsaugoti. Siekdama užtikrinti, kad būtų laikomasi to reglamento 22 straipsnio, 2022 m. lapkričio 30 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl Tarybos įgyvendinimo sprendimo dėl Vengrijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano vertinimo patvirtinimo, kuriame nustatytos tarpinės reikšmės, apimančios Vengrijos prisiimtus išpareigojimus pagal taisomąsias priemones, dėl kurių susitarta su Komisija pagal šią procedūrą.

Pagrindinė atsakomybė už Sąjungos ir nacionalinės teisės laikymąsi įgyvendinant priemones, priimtas pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, pagal Reglamento (ES) 2021/241 22 straipsnio 1 dalį tenka valstybėms narėms, o Komisija pagal to reglamento 22 straipsnio 5 dalį gali imtis taisomųjų priemonių sukčiavimo, korupcijos ir interesų konfliktų, kurie kenkia Sąjungos finansiniams interesams, atvejais, kai jie nebuvo ištaisyti valstybės narės, arba pareigų, kylančių iš paskolos susitarimo ar finansavimo susitarimo, šiuo atveju. Be to, tarpinės reikšmės yra sąlygos, kurias reikia įvykdyti, kad Vengrija galėtų pateikti būsimų mokėjimų prašymus pagal gaivinimo ir atsparumo planą. Todėl jos negali apsaugoti Sąjungos finansinių interesų, susijusių su teisinės valstybės principų pažeidimais, kurie pakankamai tiesiogiai jau daro arba gali daryti poveikį kitų iš Sąjungos biudžeto finansuojamų išlaidų programų įgyvendinimui Vengrijoje. Todėl Reglamento (ES) 2021/241 nuostatų taikymas šiuo atveju neleistų Komisijai veiksmingiau apsaugoti Sąjungos biudžetą;

- (18) atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta pirmiau, kitos Sąjungos teisėje nustatytos procedūros neleistų Komisijai veiksmingiau apsaugoti Sąjungos biudžetą negu Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 6 straipsnyje nustatyta procedūra;
- (19) nustatytų patikimo Sąjungos biudžeto finansų valdymo ar Sąjungos finansinių interesų apsaugos pažeidimų galimas poveikis laikomas itin dideliu turint omenyje tai, kad tie pažeidimai yra iš esmės susiję su procesu, pagal kurį Vengrija naudoja Sąjungos lėšas, nes juos sudaro netinkamas valdžios institucijų, priimančių sprendimus dėl sutarčių, finansuojamų iš Sąjungos biudžeto, skyrimo, veikimas. Be to, jei nustatyti pažeidimai yra susiję su sukčiavimo nustatymo, tyrimo ir ištaisymo apribojimais ir kliūtimis, laikomais papildomomis priežastimis, susijusiomis su tyrimu, baudžiamuoju persekiojimu ir kovos su korupcija sistema, tas poveikis gali būti laikomas dar didesniu;
- (20) atsižvelgiant į su viešaisiais pirkimais susijusių išvadų pobūdį, atitinkamos priemonės, kurių reikia imtis pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 4 straipsnio 1 dalį (toliau – atitinkamos priemonės), turėtų būti susijusios su Sąjungos finansavimu, kuris daugiausia įgyvendinamas vykdant viešuosius pirkimus. Komisijos auditai, per kuriuos nustatyti trūkumų ir pažeidimų turintys viešųjų pirkimų procesai, buvo susiję su sanglaudos politikos sritimi, ir nepaisant to, kad tų trūkumų ir pažeidimų poveikis ES biudžetui buvo finansiškai ištaisytas taikant sanglaudos politikos taisykles, jie rodo Vengrijos valdžios institucijų sisteminių nepajėgumą, nesėkmę ar nenorą užkirsti kelią sprendimams, kuriais pažeidžiama taikytina teisė, susijusi su viešaisiais pirkimais ir interesų konfliktais, ir taip tinkamai kovoti su korupcijos rizika;

(*) 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

- (21) programos, kurios turi būti apsaugotos atitinkamomis priemonėmis, pirmiausia turėtų būti 2021–2027 m. sanglaudos politikos programos, kurias tikimasi įgyvendinti daugiausia vykdant viešuosius pirkimus pagal analogiją su tuo, kaip Vengrija įgyvendino lygiavertes programas pagal 2014–2020 m. daugiametę finansinę programą. Tos programos yra Aplinkos ir energijos vartojimo efektyvumo veiksmų programa plius, Integruoto transporto veiksmų programa plius ir Teritorinės plėtros ir gyvenviečių plėtros veiksmų programa plius (toliau – atitinkamos programos). Apskaičiuota, kad atitinkamų programų įgyvendinimo vykdant viešuosius pirkimus lygis būtų 85–90 %;
- (22) atitinkamos priemonės taip pat turėtų būti susijusios su veiksmais pagal Sąjungos programas, kurios įgyvendinamos taikant tiesioginį ir netiesioginį valdymą ir kurių naudos gavėjai arba įgyvendinantieji subjektai gali būti viešojo intereso patikos fondai ir jų valdomi subjektai, kurie laikomi valdžios subjektais, kaip tai suprantama Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 2 straipsnio b punkte ir 5 straipsnio 1 dalies a punkte. Kalbant apie nustatytus pažeidimus, susijusius su viešojo intereso patikos fondais, šios atitinkamos priemonės turėtų būti taikomos visoms Sąjungos programoms, įgyvendinamoms taikant tiesioginį ir netiesioginį valdymą;
- (23) laikantis Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 5 straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų, tinkamas taikytinų priemonių lygis turėtų būti išreiškiamas procentine dalimi, kuri atspindi susijusią riziką Sąjungos biudžetui;
- (24) atsižvelgiant į viešųjų pirkimų srityje nustatytų sisteminių pažeidimų sunkumą, dažnumą ir trukmę, galima laikyti, kad finansinė rizika patikimam Sąjungos biudžeto finansų valdymui yra labai didelė, todėl pateisina priemonės, kurių finansinis poveikis labai didelis;
- (25) pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 6 straipsnio 6 dalį, sprendžiant dėl atitinkamų priemonių, reikia atsižvelgti į informaciją, gautą iš atitinkamos valstybės narės, ir į jos pateiktas pastabas, taip pat į siūlomų taisomųjų priemonių tinkamumą. Todėl į vertinimą reikėtų įtraukti Vengrijos pasiūlytas taisomąsias priemones;
- (26) antrajame atsakyme Vengrija pateikė 17 taisomųjų priemonių, kurių išipareigojimą ji papildė 2022 m. rugsėjo 13 d. Komisijai pateiktu raštu. Vengrijos nuomone, jomis būtų reaguojama į visas Komisijos pranešime iškeltas problemas. Nurodytos šios siūlomos taisomosios priemonės:
- a) neteisėtų veiksmų ir pažeidimų, susijusių su Sąjungos lėšų panaudojimu, prevencijos, nustatymo ir ištaisymo stiprinimas pasitelkiant naujai įsteigtą Tarnybinės etikos instituciją;
 - b) kovos su korupcija darbo grupė;
 - c) kovos su korupcija sistemos stiprinimas;
 - d) viešojo intereso turto valdymo fondų vykdomo Sąjungos paramos naudojimo skaidrumo užtikrinimas;
 - e) konkrečios procedūros, taikomos specialioms nusikaltimams, susijusiems su viešosios valdžios funkcijų vykdymu arba valstybės turto valdymu, nustatymas;
 - f) audito ir kontrolės mechanizmų, skirtų tinkamam Sąjungos paramos naudojimui užtikrinti, stiprinimas;
 - g) konkursų procedūrų, kurios finansuojamos iš Sąjungos lėšų ir kuriose pateiktas vienintelis pasiūlymas, dalies sumažinimas;
 - h) konkursų procedūrų, kurios finansuojamos iš nacionalinio biudžeto lėšų ir kuriose pateiktas vienintelis pasiūlymas, dalies sumažinimas;
 - i) pranešimo apie vienintelio pasiūlymo konkursus priemonės, skirtos viešųjų pirkimų konkursų procedūroms, kurios užbaigiamos gavus vienintelį pasiūlymą, stebėti ir apie juos pranešti, sukūrimas;
 - j) Elektroninės viešųjų pirkimų sistemos, skirtos skaidrumui didinti, sukūrimas;
 - k) veiklos rezultatų vertinimo sistemos, pagal kurią būtų vertinamas viešųjų pirkimų veiksmingumas ir ekonominis efektyvumas, parengimas;

- l) veiksmų plano konkurencijos lygiui viešųjų pirkimų srityje padidinti priėmimas;
 - m) labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms surengtini mokymai apie viešųjų pirkimų praktiką;
 - n) paramos sistemos, pagal kurią būtų kompensuojamos labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių išlaidos, susijusios su dalyvavimu viešųjų pirkimų procedūrose, sukūrimas;
 - o) Komisijos rizikos vertinimo priemonės ARACHNE taikymas;
 - p) bendradarbiavimo su OLAF stiprinimas ir
 - q) teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo užtikrinamas didesnis viešųjų išlaidų skaidrumas, priėmimas;
- (27) trylikoje iš taisomųjų priemonių nustatyti pagrindiniai įgyvendinimo veiksmai, kurie turėjo būti įgyvendinti iki 2022 m. lapkričio 19 d. Vengrija įsipareigojo iki 2022 m. lapkričio 19 d., o po to – kas tris mėnesius informuoti Komisiją apie taisomųjų priemonių, įskaitant papildomus įsipareigojimus, įtrauktus į 2022 m. rugsėjo 13 d. raštą, įgyvendinimą. Kalbant apie keturias taisomąsias priemones, t. y. h ir l–n punktuose nurodytas taisomąsias priemones, Komisija nurodė, kad neatidėliotinų pagrindinių įgyvendinimo veiksmų nebuvo, nes joms įgyvendinti reikia ilgesnio įgyvendinimo laikotarpio, ir kad jų įgyvendinimą ji stebės vykdydama visų taisomųjų priemonių stebėseną, remdamasi ketvirčio ataskaitomis, kurias Vengrija 2022 m. lapkričio 19 d. raštu įsipareigojo teikti iki 2028 m. gruodžio 31 d.;
- (28) apskritai Vengrija įsipareigojo imtis taisomųjų priemonių, kurias pasiūlė antrajame atsakyme, siekdama besąlygiškai reaguoti į pranešime iškeltas problemas, ir tas priemones bei susijusius teisės aktus palikti galioti neribotą laiką ir tinkamai užtikrinti juose nustatytą taisyklių vykdymą;
- (29) kaip Komisija paaiškino prie Komisijos pasiūlymo pridedamame aiškinamajame memorandume, siūlomomis taisomosiomis priemonėmis, jas visas taikant kartu, iš esmės būtų galima reaguoti į problemas, susijusias su viešųjų pirkimų procedūrų sisteminiiais pažeidimais ir trūkumais, interesų konfliktų rizika ir susirūpinimu dėl viešojo intereso patikos fondų, taip pat į papildomas priežastis, susijusias su tyrimu, baudžiamuoju persekiojimu ir kovos su korupcija sistema, su sąlyga, kad visos priemonės būtų tinkamai ir veiksmingai įgyvendintos;
- (30) tačiau Komisija taip pat pridūrė, kad dar reikia nustatyti išsamias siūlomų taisomųjų priemonių įgyvendinimo taisykles, visų pirma tai, kaip pagrindiniai priemonių elementai bus perkelti į faktinius teisės aktus, kurie turi būti priimti siekiant įgyvendinti taisomąsias priemones. Turint omenyje, kad keletas Vengrijoje nustatytų problemų yra susijusios ne tik su teisinės sistemos pokyčiais, bet ir su konkrečių pokyčių įgyvendinimu praktikoje, o pastarajam reikia ilgesnio laikotarpio, kad būtų pasiekta konkrečių rezultatų, kol Komisijos pasiūlymo teikimo momentu bus įgyvendinti bent pagrindiniai kai kurių taisomųjų priemonių elementai, kaip nurodyta Vengrijos antrame atsakyme pateiktų taisomųjų priemonių įgyvendinimo tvarkaraštyje, rizika Sąjungos biudžetui išlieka. Kol išgalios pagrindiniai teisės aktai, kuriais būtų įgyvendinta daugelis siūlomų taisomųjų priemonių, ir atsižvelgiant į Komisijos pasiūlymo aiškinamajame memorandume pateiktą vertinimą, taip pat į galimybę, kad priemonės galėtų būti netinkamai įgyvendintos arba kad jų veiksmingumas būtų susilpnintas dėl tam tikrų tų priemonių įgyvendinimo detalių, Komisijos vertinimu, Sąjungos biudžetui kylanti rizika lygis atitinka 65 % atitinkamos programos, t. y. 5 procentiniais punktais mažiau nei įvertinta rizika, jei taisomųjų priemonių nebūtų. Todėl Tarybai siūloma priimti atitinkamas priemones pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 6 straipsnio 9 dalį;
- (31) atsižvelgdama į tai, kad Vengrija įsipareigojo imtis taisomųjų priemonių padėčiai ištaisyti pagal išsamų tvarkaraštį ir kad Komisija laikėsi nuomonės, kad siūlomomis taisomosiomis priemonėmis, jas visas taikant kartu, jei jos būtų teisingai nurodytos ir įgyvendintos pagal detalų tvarkaraštį, iš esmės būtų galima išspręsti tuos probleminius klausimus, 2022 m. spalio 13 d. Taryba, gavusi Vengrijos prašymą dėl susiklosčiusių išskirtinių aplinkybių pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 6 straipsnio 10 dalį, nusprendė pratęsti įgyvendinimo sprendimo priėmimo terminą dar dviem mėnesiais, kad Komisija ir Taryba turėtų pakankamai laiko įvertinti taisomųjų priemonių priėmimą ir veiksmingą įgyvendinimą, atsižvelgdama į tai, kad jų yra daug ir jos yra techniškai sudėtingos;

- (32) siekdama laikytis pagrindiniams įgyvendinimo veiksams taikomų terminų, Vengrija 2022 m. rugsėjo mėn. pabaigoje – spalio mėn. pradžioje priėmė kelis teisės aktus. Siekiant užtikrinti, kad šie aktai būtų visapusiškai suderinti su taisomosiomis priemonėmis ir kad jie būtų veiksmingi, prireikė tolesnių intensyvių Vengrijos valdžios institucijų ir Komisijos tarnybų diskusijų. Atsižvelgdama į šių diskusijų rezultatus, 2022 m. lapkričio 15 d. Vengrijos Vyriausybė Nacionalinei Asamblėjai pateikė vadinamąjį paslaugų dokumentų rinkinį, kuriame pasiūlyti keli teisės aktų, kurie buvo priimti 2022 m. rugsėjo mėn. pabaigoje – spalio mėn. pradžioje, pakeitimai.

Paslaugų dokumentų rinkinį sudaro du aktų projektai: akto projektas T/2033, kuris turi būti priimtas pagal įprastą procedūrą ir dėl kurio galutinis balsavimas įvyko 2022 m. lapkričio 22 d., ir akto projektas T/2032, kuris turi būti priimtas pagal konstituciniams aktams taikomą procedūrą (reikia dviejų trečdalių balsų daugumos) ir dėl kurio galutinis balsavimas įvyko 2022 m. gruodžio 7 d. Nacionalinė Asamblėja priėmė abu aktus. 2022 m. lapkričio 19 d., lapkričio 26 d., gruodžio 6 d. ir gruodžio 7 d. Komisijai adresuotais laiškais Vengrija informavo Komisiją apie veiksmus, kurių ėmėsi anksčiau priiimtiems įsipareigojimams įgyvendinti;

- (33) 2022 m. lapkričio 30 d. Komisija paskelbė Komunikatą dėl taisomųjų priemonių, apie kurias pranešė Vengrija, kuriame Tarybai pateikiamas taisomųjų priemonių, kurias Vengrija priėmė nuo 2022 m. lapkričio 19 d., tinkamumo vertinimas. Gavusi Tarybos 2022 m. gruodžio 6 d. prašymą, Komisija 2022 m. gruodžio 9 d. pateikė atnaujintą vertinimą dėl papildomų priemonių, kurių Vengrija ėmėsi iki 2022 m. gruodžio 7 d. 2022 m. lapkričio 30 d. Komisijos komunikatas ir 2022 m. gruodžio 9 d. atnaujintas vertinimas kartu su prie Komisijos pasiūlymo pridėtu aiškinamuoju memorandumu yra svarstymų Taryboje pagrindas;

a) Neteisėtų veiksmų ir pažeidimų, susijusių su Sąjungos lėšų panaudojimu, prevencijos, nustatymo ir ištaisymo stiprinimas pasitelkiant naujai įsteigtą Tarnybinės etikos instituciją

- (34) Vengrija įsipareigojo įsteigti naują Tarnybinės etikos instituciją, kurios tikslas – stiprinti sukčiavimo, interesų konfliktų ir korupcijos, taip pat kitų pažeidimų ir pažeidimų, susijusių su bet kurios Sąjungos finansinės paramos įgyvendinimu, prevenciją, nustatymą ir ištaisymą. Tarnybinės etikos institucijos – naujos įstaigos Vengrijos kontekste – sukūrimas yra horizontalioji priemonė, kuria siekiama ištaisyti sisteminius teisinės valstybės principų pažeidimus, susijusius su viešaisiais pirkimais, darančiais poveikį Sąjungos finansiniams interesams. Todėl tai yra viena iš pagrindinių Vengrijos pasiūlytų taisomųjų priemonių Komisijos nurodytoms problemoms spręsti;
- (35) Vengrija į siūlomą taisomąją priemonę įtraukė tam tikrus elementus, kurie Komisijos pasiūlymo teikimo momentu buvo teigiamai įvertinti, visų pirma dėl: i) naujos Tarnybinės etikos institucijos paskirties ir tikslų, ii) jos įgaliojimų apimties ir plačių įgaliojimų, įskaitant įgaliojimus nurodyti perkančiosioms organizacijoms sustabdyti konkursus, įgaliojimus prašyti administracinių tyrimo įstaigų atlikti tyrimus, įgaliojimus rekomenduoti Sąjungos finansavimo neskirti konkrečioms ekonominės veiklos vykdytojams; teisės prašyti atlikti visų institucijų sprendimų, susijusių su viešųjų pirkimų procedūromis, kurios susijusios su Sąjungos parama (ir kurioms gali būti taikoma teisminė peržiūra), teisminę peržiūrą ir kt.; iii) taisyklių dėl Tarnybinės etikos institucijos valdybos skyrimo ir tinkamumo komiteto, kurio tikslas – užtikrinti, kad Tarnybinės etikos institucija būtų visiškai nepriklausoma, dalyvavimo. Be to, Vengrija įsipareigojo, kad Tarnybinės etikos institucija remsis teismo sprendimuose nustatytais faktais, galės kreiptis į teismus, o jos pačios sprendimams bus taikoma teisminė peržiūra.

Todėl Vengrija taip pat įsipareigojo, kad visi Vengrijos teismai, nagrinėjantys civilines, administracines ir baudžiamąsias bylas, įskaitant bylas, susijusias su Sąjungos finansinių interesų apsauga, laikytųsi nepriklausomumo ir nešališkumo reikalavimų, taip pat reikalavimų, nustatytų teisės aktais pagal Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 19 straipsnio 1 dalį ir atitinkamą Sąjungos *acquis*. Vengrija taip pat įsipareigojo imtis pagrindinių įgyvendinimo veiksmų, kad Tarnybinės etikos institucija būtų sukurta ne vėliau kaip 2022 m. lapkričio 19 d. Pateikus Komisijos pasiūlymą, Vengrija 2022 m. spalio 4 d. priėmė Aktą dėl Tarnybinės etikos institucijos įsteigimo (2022 m. Aktas XXVII dėl Europos Sąjungos biudžeto lėšų naudojimo kontrolės, toliau – Tarnybinės etikos institucijos aktas); jis įsigaliojo 2022 m. spalio 11 d. Kiti Tarnybinės etikos institucijos akto pakeitimai buvo

padaryti dviejuose aktų projektuose, sudarančiais paslaugų dokumentų rinkinį; jie pateikti Nacionalinei Asamblėjai 2022 m. lapkričio 15 d., dėl jų balsuota 2022 m. lapkričio 22 d. ir 2022 m. gruodžio 7 d. Kaip reikalaujama pagal taisomąją priemonę, Vengrija konsultavosi su Europos Taryba ir EBPO dėl proceso, susijusio su Tarnybinės etikos institucijos akto priėmimu, ir atsižvelgė į tam tikras rekomendacijas. Kartu su teisėkūros procedūromis Vengrijos valdžios institucijos 2022 m. rugsėjo 23 d. pradėjo Tinkamumo komiteto, o 2022 m. spalio 14 d. – Tarnybinės etikos institucijos valdybos narių atrankos ir skyrimo procedūrą; valdybos nariai galiausiai buvo paskirti iki 2022 m. lapkričio 4 d. Pirmasis oficialus Tarnybinės etikos institucijos posėdis įvyko 2022 m. lapkričio 18 d.;

- (36) tačiau Komisija, 2022 m. lapkričio 30 d. komunikate padarė išvadą ir, atlikusi išsamų vertinimą, 2022 m. gruodžio 9 d. patvirtino, kad Tarnybinės etikos institucijos reglamentavimo sistema, išdėstyta Tarnybinės etikos institucijos akte, neatitinka tam tikrų išipareigojimų, priimtų pagal taisomąją priemonę, todėl negali būti laikoma visiškai veiksminga ir tinkama pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2092. Taisomosios priemonės trūkumai, rizika ir spragos, kurie kelia pavojų Tarnybinės etikos institucijos veiksmingumui ir nepriklausomumui bei jos gebėjimui spręsti Komisijos nustatytus probleminius klausimus, visų pirma yra šie: i) nėra aiškos taisyklės, nurodančios, kad Tarnybinės etikos institucija išsaugos savo kompetenciją po to, kai bus nutrauktas projektui teikiamas Sąjungos finansavimas; ii) perkančiųjų organizacijų sprendimų, kuriais nesilaikoma Tarnybinės etikos institucijos rekomendacijų, teisminės peržiūros sistemos trūkumai; iii) atleidimo iš darbo procedūros trūkumai; iv) tiesioginiai, o ne priežiūros įgaliojimai, kuriais Tarnybinės etikos institucija turėtų naudotis įvairių deklaratų grupių atžvilgiu, ir sąlygų, kuriomis Tarnybinės etikos institucijai būtų perduoti įgaliojimai tikrinti vyriausybės narių turto deklaracijas, nesudarymas; v) ribota taikymo sritis, kadangi į Tarnybinės etikos institucijos tikrinimo įgaliojimus, susijusius su turto deklaracijomis, įtraukti ne visi su didele rizika susiję pareigūnai. Taryba mano, kad dėl šių priežasčių, kurios išsamiau nurodytos Komisijos komunikate, nustatyti trūkumai, visų pirma Tarnybinės etikos institucijos įgaliojimų apribojimai, yra tokie dideli, kad rimtai kenkia Tarnybinės etikos institucijos gebėjimui ištaisyti sisteminius teisinės valstybės principų pažeidimus, susijusius su viešaisiais pirkimais, darančiais poveikį Sąjungos finansiniams interesams;

b) Kovos su korupcija darbo grupė

- (37) Vengrija išipareigojo įsteigti Kovos su korupcija darbo grupę, kurios užduotis, *inter alia*, būtų išnagrinėti esamas kovos su korupcija priemonės ir parengti pasiūlymus dėl korupcinių veiksmų prevencijos, nustatymo, tyrimo, baudziamojo persekiojimo už juos ir sankcijų taikymo gerinimo. Vienas iš pagrindinių taisomosios priemonės elementų – visapusiškas, struktūrizuotas ir veiksmingas nevyriausybinių subjektų, veikiančių kovos su korupcija srityje, ir vyriausybės atstovų dalyvavimas. Be to, Vengrija išipareigojo rengiant teisės akto projektą išsamiai konsultuotis su nacionaliniais ir tarptautiniais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant Komisiją. Vengrija išipareigojo imtis pagrindinių įgyvendinimo veiksmų, kad iki 2022 m. rugsėjo 30 d. būtų nustatyta naujos Kovos su korupcija darbo grupės reglamentavimo sistema. Atsižvelgiant į taisomąją priemonę, atitinkamose Tarnybinės etikos institucijos akto nuostatose nustatyta, kad 50 % naujosios Kovos su korupcija darbo grupės narių atstovauja nevyriausybiniams subjektams ir atrenkami remiantis atviru, skaidriu ir nediskriminaciniu atrankos procesu, taikant objektyvius kriterijus, susijusius su ekspertinėmis žiniomis ir nuopelnais. Po to, kai buvo pateiktas Komisijos pasiūlymas, Vengrija konsultavosi su EBPO ir Europos Taryba ir numatė įsteigti naują Kovos su korupcija darbo grupę pagal Tarnybinės etikos institucijos aktą. Nauja Kovos su korupcija darbo grupė buvo galiausiai įsteigta 2022 m. gruodžio 1 d.;
- (38) atsižvelgdama į tuos pokyčius ir remdamasi Komisijos vertinimu, Taryba mano, kad Vengrija ėmėsi atitinkamų pagrindinių įgyvendinimo veiksmų ir kad naujos Kovos su korupcija darbo grupės reglamentavimo sistema, kaip nustatyta Tarnybinės etikos institucijos akte, reiškia, kad vykdomi taisomojoje priemonėje nustatyti išipareigojimai;

c) Kovos su korupcija sistemos stiprinimas

- (39) Vengrija įsipareigojo iki 2022 m. rugsėjo 30 d. priimti kovos su sukčiavimu ir korupcija strategijas, kuriose būtų apibrėžtos subjektų, dalyvaujančių naudojant Sąjungos finansinę paramą, užduotys, susijusios su sukčiavimo, interesų konfliktų ir korupcijos prevencija, nustatymu ir ištaisymu. Vengrija taip pat įsipareigojo nuo 2022 m. lapkričio 1 d. išplėsti turto deklaracijų subjektinę ir materialinę taikymo sritį. Siekiant kovoti su korupcija ir užtikrinti skaidrumą politinėje sferoje, ši taisomoji priemonė yra horizontaliojo ir sisteminio pobūdžio. Taigi tai yra viena iš pagrindinių Vengrijos pasiūlytų taisomųjų priemonių;
- (40) pateikus Komisijos pasiūlymą, Vengrija ėmėsi tam tikrų veiksmų, kad įvykdytų tos taisomosios priemonės pagrindinius įgyvendinimo veiksmus. 2022 m. rugsėjo 30 d. Vengrija priėmė Kovos su sukčiavimu ir korupcija strategiją, skirtą 2021–2027 m. programavimo laikotarpiui ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimui (Vyriausybės sprendimas 1470/2022). Vėliau strategija buvo iš dalies pakeista, o nauja redakcija buvo priimta ir paskelbta 2022 m. lapkričio 15 d. (Vyriausybės sprendimas 1540/2022). 2022 m. spalio 25 d. Nacionalinė Asamblėja priėmė Turto deklaravimo aktą (2022 m. Aktas XXXI), kuris su tam tikromis išimtimis įsigaliojo 2022 m. lapkričio 1 d. 2022 m. lapkričio 15 d. Vengrija Nacionalinei Asamblėjai pateikė akto, kuriuo iš dalies keičiamas Turto deklaravimo aktas, projektą, kuris yra 2022 m. gruodžio 7 d. priimto paslaugų dokumentų rinkinio dalis;
- (41) kalbant apie kovos su sukčiavimu ir korupcija strategijas, 2022 m. lapkričio 30 d. komunikate Komisija nurodė, kad, nepaisant to, jog dėl pakeitimų priėmimo buvo vėluojama laikytis sutarto termino, Vengrija vis dėlto įvykdė taisomojoje priemonėje nustatytus įsipareigojimus. Kalbant apie turto deklaracijas, Komisija nustatė, kad, atsižvelgiant į taisomąją priemonę, Turto deklaravimo aktu išplečiama subjektinė turto deklaracijų taikymo sritis, į ją įtraukiant asmenis, kuriems pavestos aukščiausio lygmens politinės funkcijos, ir Nacionalinės Asamblėjos narius, taip pat tame pačiame namų ūkyje gyvenančius giminaišius. Aktu taip pat išplečiama materialinė turto deklaracijų taikymo sritis, į ją įtraukiant visą atitinkamą turtą. Tačiau, remiantis Komisijos vertinimu, Vengrijos nustatytoje turto deklaravimo reglamentavimo sistemoje tebėra svarbių trūkumų, rizikos ir spragų, visų pirma: i) trūksta aiškumo ir teisinio tikrumo, susijusio su informacijos apie nekilnojamąjį turtą, be kita ko, turtą esantį už Vengrijos jurisdikcijos ribų, atskleidimo pareigomis; ii) trūksta aiškumo dėl tam tikrų vadovų, pareigūnų ir Nacionalinės Asamblėjos narių, taip pat jų sutuoktinių ar sugyventinių ir tame pačiame namų ūkyje gyvenančio (-ių) vaiko (-ų) turto, pajamų ir ekonominių interesų deklaravimo subjektinės, materialinės taikymo srities ir taikymo srities laiko atžvilgiu; iii) į Turto deklaravimo aktą neįtraukta aiški nuoroda į elektroniniu būdu skaitmeniniu formatu pateikiamų turto deklaracijų, kurios turi būti saugomos viešojo duomenų bazėje, kurioje galima atlikti paiešką be jokių mokesčių ar būtinybės užsiregistruoti, sistemos sukūrimą. Taryba mano, kad dėl šių priežasčių (kurios išsamiau nurodytos Komisijos komunikate) nustatyti trūkumai sukuria galimas teisės spragas ir dėl to mažėja taisomosios priemonės veiksmingumas.;

d) Viešojo intereso turto valdymo fondų vykdomo Sąjungos paramos naudojimo skaidrumo užtikrinimas

- (42) Vengrija įsipareigojo iki 2022 m. rugsėjo 30 d. iš dalies pakeisti atitinkamą reguliavimo sistemą ir taip užtikrinti viešojo intereso turto valdymo fondų vykdomo Sąjungos paramos naudojimo skaidrumą. Pateikus Komisijos pasiūlymą, Nacionalinė Asamblėja priėmė teisės aktą, kuriuo iš dalies keičiami tam tikri aktai, susiję su viešojo intereso turto valdymo fondais, vykdančiais viešąsias pareigas, Nacionaline mokesčių ir muitų administracija ir Europos kovos su sukčiavimu tarnybos patikrinimais, kiek tai susiję su Europos Sąjungos biudžeto lėšų naudojimo kontrole (2022 m. Aktas XXIX); jis įsigaliojo 2022 m. spalio 13 d.;
- (43) atsižvelgiant į taisomąją priemonę, 2022 m. Aktu XXIX padaryti pakeitimai, kuriais išplėsta taisyklių dėl viešųjų pirkimų ir interesų konfliktų taikymo sritis, kad jos būtų taikomos ir viešojo intereso turto valdymo fondams, vykdančioms viešąsias pareigas. Tačiau reglamentavimo sistema vis dar neužkerta kelio aukščiausio lygio pareigūnams, įskaitant aukščiausiuosius Nacionalinės Asamblėjos ir Vengrijos autonominių organų politinius vadovus, priklausyti viešojo intereso turto valdymo fondų valdyboms, kaip ne kartą yra prašiusi Komisija. Be to,

nuo 2022 m. lapkričio 1 d. Vengrija vėl nustatė galimybę (kaip bendrojo draudimo išimtį) aukščiausiesiems politiniams vadovams dirbti kitą apmokamą darbą, be kita ko, priklausyti viešojo intereso turto valdymo fondų valdyboms. Taryba mano, kad dėl šių priežasčių (kurios išsamiau nurodytos Komisijos komunikate), reglamentavimo sistemos trūkumai kartu su naujais teisės aktų pakeitimais dar labiau padidina interesų konflikto tikimybę, kurią siekta pašalinti taikant taisomąją priemonę, todėl tai yra tinkama siekiant išspręsti pirminius Komisijos iškeltus susirūpinimą keliančius klausimus;

e) **Konkrečios procedūros, taikomos specialiems nusikaltimams, susijusiems su viešosios valdžios funkcijų vykdymu arba valstybės turto valdymu, nustatymas**

- (44) Vengrija įsipareigojo nustatyti naują teisminės peržiūros procedūrą dėl specialių nusikalstamų veikų, susijusių su viešosios valdžios funkcijų vykdymu arba viešojo turto valdymu. Taisomojoje priemonėje nustatyta, kad pagal naująją procedūrą turi būti numatoma prokuratūros arba tyrimą atliekančios institucijos sprendimo atmesti pranešimą apie nusikaltimą arba nutraukti baudžiamąjį procesą (t. y. užbaigti baudžiamąjį tyrimą nepateikus kaltinamojo akto) teisminė peržiūra, kiek tai susiję su korupcija ir korupciniais veiksmais. Pagal naująją procedūrą ikiteisminio tyrimo teisėjui turi būti suteikti įgaliojimai nurodyti pradėti arba tęsti baudžiamąjį procesą. Pagal šią procedūrą bet kuris fizinis ir juridinis asmuo, išskyrus valdžios institucijas, galėtų pateikti prašymus, o tai taip pat reikštų galimybę kaltinamąjį aktą pateikti teismui. Ši taisomoji priemonė yra horizontalioji priemonė, kuria siekiama ištaisyti struktūrines problemas, susijusias su baudžiamojo persekiojimo veiksmų veiksmingumu Vengrijoje, ir užtikrinti, kad būtų imamasi veiksmingų ir atgrasomųjų priemonių Sąjungos finansiniams interesams apsaugoti, atsižvelgiant į SESV 325 straipsnį. Todėl tai yra viena iš pagrindinių Vengrijos pasiūlytų taisomųjų priemonių Komisijos nurodytoms problemoms spręsti;
- (45) Vengrija į siūlomą taisomąją priemonę įtraukė keletą elementų, kurie buvo teigiamai įvertinti Komisijos pasiūlymo pateikimo metu, pavyzdžiui, galimybę juridiniams asmenims kreiptis dėl teisminės peržiūros procedūros, garantuotą privilegijuotą procesinę padėtį asmeniui, pranešančiam apie nusikaltimą, nuorodą į tai, kad išimtinė kompetencija nagrinėti bylas pagal naująją procedūrą bus suteikta specializuotam teismui (t. y. Budos centriniam apylinkės teismui), nuorodą į tai, kad visi naujojoje procedūroje dalyvaujantys teismai ir ikiteisminio tyrimo teisėjai atitiks ES sutarties 19 straipsnio 1 dalį ir atitinkamą Sąjungos *acquis*, ir pagrįstą visos procedūros tvarkaraštį. Vengrija taip pat įsipareigojo imtis pagrindinių įgyvendinimo veiksmų, kad ne vėliau kaip 2022 m. lapkričio 15 d. būtų priimti ir įsigalioję būtini Baudžiamojo proceso kodekso ir atitinkamų įgyvendinimo reglamentų pakeitimai. Po to, kai pasiūlymas buvo pateiktas Tarybai, Nacionalinė Asamblėja spalio 3 d. priėmė aktą, kuriuo iš dalies keičiamas 2017 m. Aktas XC dėl Baudžiamojo proceso kodekso (toliau – Teisminės peržiūros aktas), kuris įsigaliojo lapkričio 15 d.; jis buvo dar kartą iš dalies pakeistas pasikeitus nuomonėmis su Komisija ir su pakeitimais priimtas 2022 m. lapkričio 22 d. Vengrija inicijavo *ex ante* peržiūrą Vengrijos Konstituciniame Teisme, kuris nustatė, kad Teisminės peržiūros aktas atitinka Vengrijos pagrindiniame įstatyme nustatytą baudžiamojo persekiojimo monopolijos principą. Vengrija galiausiai pateikė Komisijai nutarimų, kuriais nustatomi naujos peržiūros procedūros taikymui būtini įgyvendinimo reglamentai, projektus ir įsipareigojo juos priimti nedelsiant, kad užtikrintų jų įsigaliojimą 2023 m. sausio 1 d.;
- (46) Teisminės peržiūros aktu padarius atitinkamus Baudžiamojo proceso kodekso pakeitimus įgyvendinami tam tikri taisomosios priemonės pasiūlyti įsipareigojimai. Komisija taip pat palankiai įvertino papildomas priemones, kurių Vengrija ėmėsi iš dalies pakeisdama Teisminės peržiūros aktą, pavyzdžiui, Tarnybinės etikos institucijos įgaliojimus pateikti pasiūlymą dėl peržiūros ar pakartotinės peržiūros, ir generalinio prokuroro įgaliojimų imtis ypatingų teisių gynimo priemonių dėl sprendimų panaikinimą. Tačiau, kaip matyti iš Komisijos atlikto vertinimo, konkrečiomis Teisminės peržiūros akto nuostatomis proceso metu nustatoma tam tikra veiksmų laisvė, kuria galėtų būti naudojamosi siekiant daryti poveikį rezultatui, kuris būtų pasiektas pateikus prašymą dėl peržiūros arba baudžiamojo persekiojimo, o tai kelia pavojų taisomųjų priemonių veiksmingumui ir bendram tinkamumui. Visų pirma, i) taikomose taisyklėse nėra aiškiai nurodytos teisinės pasekmės prokurorui dėl teismo sprendimo, kuriuo panaikinamas jo sprendimas gavus prašymą dėl peržiūros. Kadangi nėra garantijų, kad dėl teisminės peržiūros

sprendimų bus tinkamai imtasi tinkamų baudžiamojo persekiojimo veiksmų, prokurorui suteikta veiksmų laisvė labai kenkia taisomosios priemonės veiksmingumui, taigi ir jos tinkamumui. Be to, ii) tais atvejais, kai gali būti pateiktas prašymas dėl baudžiamojo persekiojimo, Teisminės peržiūros akte reikalaujama, kad bylą nagrinėjantis teismas prašymo dėl baudžiamojo persekiojimo pagrindą išnagrinėtų uždarame posėdyje ir neišklausydamas įrodymų, o tai papildo preliminarų formalių pagrindų, nustatytų pagal naująją procedūrą, nagrinėjimą.

Remiantis Komisijos atliktu vertinimu ir jame nurodytomis priežastimis, toks bylą nagrinėjančio teismo atliekamas prašymo dėl baudžiamojo persekiojimo pagrindo nagrinėjimas yra filtravimas iš esmės, dėl kurio kiltų pavojus, kad bus iš anksto priimtas sprendimas dėl bylos esmės arba jam bus užkirstas kelias, nesuteikiant galimybės byloje reikalauti įrodymų ir juos išklausti. Šie veiksmai yra nereikalingi ir mažina taisomosios priemonės veiksmingumą. Galiausiai Teisminės peržiūros akte nepaaiškinama naujų taisyklių taikymo sritis laiko atžvilgiu ir visų pirma nepaaiškinama, ar naujoji procedūra taip pat taikoma nusikalstamosioms veikoms (kurioms netaikomas senaties terminas), padarytoms iki 2023 m. sausio 1 d. Taryba mano, kad dėl šių ir Komisijos komunikate išsamiau nurodytų kitų priežasčių nustatyti trūkumai yra tokie rimti, kad gali rimtai pažeisti taisomosios priemonės tinkamumą spręsti neveiksmingų tyrimų, baudžiamojo persekiojimo ir sankcijų už nusikalstamas veikas viešojo turto srityje taikymo problemas;

f) Audito ir kontrolės mechanizmų, skirtų tinkamam ES paramos naudojimui užtikrinti, stiprinimas

- (47) Vengrija įsipareigojo stiprinti audito ir kontrolės mechanizmus, kad užtikrintų tinkamą Sąjungos paramos naudojimą, į atitinkamus nacionalinės teisės aktus įtraukdama nuostatas, kuriomis būtų sugriežtintos taisyklės ir procedūros, kad būtų galima veiksmingiau užkirsti kelią interesų konfliktams naudojant Sąjungos lėšas, juos nustatyti ir ištaisyti pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 (*) 61 straipsnį, įskaitant veiksmingą interesų konfliktų deklaracijų pagrįstumo kontrolės mechanizmą. Pateikus Komisijos pasiūlymą, Vengrija ėmėsi tam tikrų veiksmų, kad įgyvendintų šios taisomosios priemonės pagrindinius įgyvendinimo veiksmus. Visų pirma Nacionalinė Asamblėja priėmė ir vėliau iš dalies pakeitė 2022 m. Aktą XXVIII, kuriuo ministro pirmininko kabinete įsteigiamas Vidaus audito ir etikos direktoratas ir jam suteikiamos nepriklausomumo ir veiksmingumo garantijos. Į paslaugų dokumentų rinkinį taip pat įtrauktas projektas, kuriuo keičiama Europos lėšų audito generalinio direktorato (EUTAF) reglamentavimo sistema. Vengrija taip pat priėmė Vyriausybės dekretą 373/2022, kuriuo iš dalies keičiamas Dekretas 374/2022, taip pat Vyriausybės dekretą 463/2022, kuriuo sugriežtinamos taisyklės ir procedūros siekiant veiksmingiau užkirsti kelią interesų konfliktams, juos nustatyti ir ištaisyti. Remdamasi lapkričio 30 d. Komisijos komunikatu ir jame pateiktomis priežastimis, Taryba mano, kad Vengrija ėmėsi pagrindinių įgyvendinimo veiksmų ir kad atitinkamais teisės aktais vykdomi taisomąja priemone nustatyti įsipareigojimai;

g) Konkursų procedūrų, kurios finansuojamos iš Sąjungos lėšų ir kuriose pateikiamas vienintelis pasiūlymas, dalies sumažinimas

- (48) Vengrija įsipareigojo ne vėliau kaip 2022 m. gruodžio 31 d. sumažinti konkursų procedūrų, kurios finansuojamos iš Sąjungos lėšų ir užbaigiamos per 2022 m. ir kuriose pateikiamas vienintelis pasiūlymas, dalį, kad ji būtų mažesnė nei 15 %, vertinant pagal bendrosios rinkos rezultatų suvestinės metodiką. Šios priemonės pagrindinis įgyvendinimo veiksmas buvo pirmasis iki 2022 m. rugsėjo 30 d. EUTAF atliktas auditas dėl atitikties bendrosios rinkos rezultatų suvestinės metodikai. Vengrija ataskaitą pateikė 2022 m. spalio 7 d., o 2022 m. lapkričio 3 d. – peržiūrėtą galutinę redakciją, parengtą atsižvelgiant į Komisijos pastabas. Audito metu padaryta išvada, kad naudota metodika yra tinkama ir atitinka bendrosios rinkos rezultatų suvestinėje naudojamą metodiką, išskyrus vieną išimtį, dėl kurios EUTAF parengė rekomendaciją. Remdamasi 2022 m. lapkričio 30 d. Komisijos komunikatu ir jame pateiktomis priežastimis, Taryba mano, kad Vengrija ėmėsi pagrindinio įgyvendinimo veiksmo, kaip reikalaujama pagal taisomąją priemonę;

(*) 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

i) Pranešimo apie vienintelio pasiūlymo konkursus priemonės, skirtos viešųjų pirkimų konkursų procedūroms, kurios užbaigiamos gavus vienintelį pasiūlymą, stebėti ir apie juos pranešti, sukūrimas

- (49) Vengrija įsipareigojo ne vėliau kaip 2022 m. rugsėjo 30 d. sukurti naują stebėsenos ir pranešimo teikimo priemonę, skirtą įvertinti viešųjų pirkimų procedūrų, pagal kurias teikiamas vienintelis pasiūlymas, finansuojamas iš nacionalinių išteklių arba Sąjungos paramos, arba iš abiejų šaltinių, dalį. Pateikus Komisijos pasiūlymą, Vengrija ėmėsi tam tikrų veiksmų, kad įgyvendintų tos taisomosios priemonės pagrindinius įgyvendinimo veiksmus. Visų pirma Vengrija sukūrė naują stebėsenos ir pranešimo teikimo priemonę, kuri atlikus auditą nustatyta kaip veikianti, funkcionali ir galinti stebėti viešųjų pirkimų procedūrų, kuriose pateikiamas vienintelis pasiūlymas, santykį. Laikantis taisomosios priemonės, pranešimo teikimo priemonė toliau plėtojama iki 2022 m. gruodžio 31 d., kad į ją būtų įtraukti geografinių nuorodų duomenys. Remdamasi 2022 m. lapkričio 30 d. Komisijos komunikatu ir jame pateiktomis priežastimis, Taryba mano, kad Vengrija ėmėsi pagrindinių įgyvendinimo veiksmų ir kad pranešimo apie vienintelio pasiūlymo konkursus priemonė yra sukurta ir veikia, kaip reikalaujama pagal taisomąją priemonę;

j) Elektroninės viešųjų pirkimų sistemos, skirtos skaidrumui didinti, sukūrimas

- (50) siekdama padidinti viešųjų pirkimų skaidrumą, Vengrija įsipareigojo sukurti ir elektroninės viešųjų pirkimų sistemos interneto svetainėje paskelbti duomenų bazę, kurioje struktūrizuota forma būtų kaupiama informacija apie visus skelbimus apie viešųjų pirkimų procedūrų sutarčių sudarymą, įskaitant įmonių identifikavimo numerius ir kiekvieno konsorciumo nario ir subrangovo pavardes. Ta duomenų bazė turėtų būti reguliariai atnaujinama ir nemokamai prieinama visuomenei. Pateikus Komisijos pasiūlymą, Vengrija informavo Komisiją, kad duomenų bazė su reikiamomis funkcijomis buvo baigta kurti iki 2022 m. rugsėjo 30 d. Remdamasi Komisijos atliktu naujos duomenų bazės funkcijų vertinimu, Taryba mano, kad Vengrija ėmėsi atitinkamo šios priemonės pagrindinio įgyvendinimo veiksmo ir šį etapą įvykdė.

k) Veiklos rezultatų vertinimo sistemos, pagal kurią būtų vertinamas viešųjų pirkimų veiksmingumas ir ekonominis efektyvumas, parengimas

- (51) siekdama įvykdyti savo įsipareigojimą ne vėliau kaip 2022 m. rugsėjo 30 d. parengti veiklos rezultatų vertinimo sistemą, pagal kurią būtų vertinamas viešųjų pirkimų veiksmingumas ir ekonominis efektyvumas, kad ji būtų pradėta taikyti ne vėliau kaip 2022 m. lapkričio 30 d., Vengrija 2022 m. rugsėjo 5 d. priėmė Vyriausybės sprendimą 1425/2022. 2022 m. lapkričio 30 d. Vengrija elektroninės viešųjų pirkimų sistemos interneto svetainėje paskelbė dokumentą, kuriame nustatyta veiklos rezultatų vertinimo sistema. Remdamasi Komisijos atliktu Vyriausybės sprendime 1425/2022 nustatytos sistemos vertinimu, Taryba mano, kad Vengrija ėmėsi atitinkamo pagrindinio įgyvendinimo veiksmo ir įvykdė su šia priemone susijusius įsipareigojimus;

o) Komisijos rizikos vertinimo priemonės ARACHNE taikymas

- (52) kalbant apie pareikštą susirūpinimą dėl Vengrijos gebėjimo pagerinti interesų konfliktų patikras, susijusias su Sąjungos lėšų naudojimu, Vengrija pradėjo taikyti procedūras, skirtas sistemingam ir išplėtam visų bendros duomenų gavybos ir rizikos vertinimo priemonės (ARACHNE), kurią Komisija parengė valstybėms narėms, funkcijų naudojimui, visų rūšių Sąjungos paramos ir visų programavimo laikotarpių atžvilgiu, kad būtų veiksmingai užkirstas kelias interesų konfliktams, sukčiavimui, korupcijai, dvigubam finansavimui bei kitiems pažeidimams ir jie būtų nustatyti. 2022 m. rugsėjo 30 d. Vengrijos vyriausybė priėmė Vyriausybės dekretą 373/2022 ir iš dalies keičiantį Dekretą 374/2022; jie įsigaliojo tą pačią dieną ir juose išdėstytos nuostatos, kuriomis užtikrinamas reguliarus tam tikrų duomenų perdavimas priemonei ARACHNE. Taip pat tą pačią dieną priemonei ARACHNE buvo perduotas pirmasis duomenų rinkinys. Remdamasi Komisijos atliktu vertinimu, kad Vyriausybės dekretu 373/2022, kuriuo iš dalies keičiamas Dekretas 374/2022, nustatytos išsamios sistemingo ir veiksmingo priemonės ARACHNE naudojimo taisyklės, Taryba mano, kad Vengrija ėmėsi atitinkamo pagrindinio įgyvendinimo veiksmo ir įvykdė su šia priemone susijusius įsipareigojimus;

p) **Bendradarbiavimo su OLAF stiprinimas**

- (53) Vengrija įsipareigojo stiprinti bendradarbiavimą su OLAF ir paskyrė nacionalinę kompetentingą instituciją, kuri padės OLAF atliekant patikras vietoje Vengrijoje tais atvejais, kai ekonominės veiklos vykdytojas, kurio atžvilgiu atliekamos tokios patikros, atsisakys bendradarbiauti. Vengrija taip pat įsipareigojo įdiegti atgrasomąją finansinę sankciją, taikytiną tuo atveju, kai ekonominės veiklos vykdytojas atsisako bendradarbiauti su OLAF jos atliekamų patikrų ir inspektavimų vietoje tikslais. Pateikus Komisijos pasiūlymą, Nacionalinė Asamblėja 2022 m. spalio 4 d. priėmė 2022 m. Aktą XXIX, kuriuo iš dalies pakeisti esami teisės aktai, kad Nacionalinė mokesčių ir muitų administracija būtų paskirta nacionaline kompetentinga institucija, kuri padėtų OLAF, ir būtų nustatyta atgrasomoji finansinė sankcija, taikytina tuo atveju, kai ekonominės veiklos vykdytojas atsisako bendradarbiauti su OLAF. Remdamasi Komisijos atliktu vertinimu, Taryba mano, kad Vengrija ėmėsi atitinkamų pagrindinių įgyvendinimo veiksmų ir įvykdė su šia priemone susijusius įsipareigojimus;

q) **Teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo užtikrinamas didesnis viešųjų išlaidų skaidrumas, priėmimas**

- (54) kaip taisomųjų priemonių rinkinio dalį Vengrija įsipareigojo ne vėliau kaip 2022 m. spalio 31 d. priimti teisės aktą, kuriuo būtų užtikrintas didesnis viešųjų išlaidų skaidrumas, nustatant pareigą visoms viešosioms įstaigoms centriniame registre aktyviai skelbti iš anksto nustatytą informaciją apie viešųjų lėšų naudojimą. Pateikus Komisijos pasiūlymą, Nacionalinė Asamblėja 2022 m. lapkričio 8 d. priėmė 2022 m. Aktą XL, kuris vėliau 2022 m. lapkričio 22 d. buvo iš dalies pakeistas, kaip paslaugų dokumentų rinkinio dalis. 2022 m. gruodžio 7 d. buvo priimtas nuostata dėl papildomos administracinės skaidrumo užtikrinimo procedūros nustatymo papildomas pakeitimas. Komisijos atliktame vertinime padaryta išvada, kad Vengrija ėmėsi reikalaujamų pagrindinių įgyvendinimo veiksmų, nors ir vėluoja juos įgyvendinti. Tačiau remiantis Komisijos atliktu vertinimu, atnaujintu 2022 m. gruodžio 9 d., vis dar esama tam tikrų reglamentavimo sistemos trūkumų, kurie mažina jos veiksmingumą, visų pirma, nėra nustatytos pareigos visoms perkančiosioms organizacijoms skelbti informaciją, kai minimaliame duomenų rinkinyje nėra duomenų apie už viešąsias išlaidas atsakingą įstaigą, perkančiąją organizaciją ar paslaugų teikėjus, tiekėjus ir pajėgumų teikėjus, kurie turi būti nusiunčiami centriniam registrui;
- (55) apibendrinant, Vengrija ėmėsi tam tikrų veiksmų, kad įvykdytų (teisėkūros ir su teisėkūros procedūra nesusijusius) pagrindinius įgyvendinimo veiksmus, išvardytus Komisijos pasiūlymo aiškinamojo memorandumo priede, ir daugelis Vengrijos priimtų įsipareigojimų, susijusių su taisomosiomis priemonėmis, gali būti laikomi įvykdytais, kaip nurodyta pirmiau. Šie teigiami vertinimai nedaro poveikio tolesniems pokyčiams, susijusiems su tomis taisomosiomis priemonėmis, kurias reikia praktiškai pagrįsti arba kurioms įgyvendinti reikia ilgesnio įgyvendinimo laikotarpio, atsižvelgiant į Vengrijos priimtus įsipareigojimus;
- (56) vis dėlto esama su tam tikromis taisomosiomis priemonėmis susijusių svarbių trūkumų, rizikos ir neatitikimų. Visų pirma, dėl didelių trūkumų toliau labai kenkiama horizontaliojo, struktūrinio ir sisteminio pobūdžio taisomųjų priemonių tinkamumui ir itin svarbu juos ištaisyti, kad Vengrijoje būtų pašalinti sisteminiai teisinės valstybės principų pažeidimai, susiję su viešaisiais pirkimais, baudžiamojo persekiojimo veiksmų veiksmingumu ir kova su korupcija. Todėl šie trūkumai kelia pavojų visų taisomųjų priemonių, kurių imtasi, veiksmingumui. Atsižvelgiant į horizontalųjį, struktūrinį ir sisteminių priemonių, kurios dar turi būti įgyvendintos, pobūdį, to, kad Vengrija patenkinamai įvykdė tam tikrus įsipareigojimus, susijusius su kitomis sektorinėmis taisomosiomis priemonėmis, nepakanka, kad ši išvada būtų pakeista;
- (57) atsižvelgiant į horizontalųjį, struktūrinį ir sisteminių priemonių, kurios dar turi būti įgyvendintos, pobūdį, to, kad Vengrija patenkinamai įvykdė tam tikrus įsipareigojimus, susijusius su kitomis tiksliais taisomosiomis priemonėmis, nepakanka nustatytiems teisinės valstybės principų pažeidimams ir jų poveikiui, kurį jie daro ar gali daryti Sąjungos biudžetui, pašalinti. Kaip paaiškino Komisija 2022 m. gruodžio 9 d. atnaujintame vertinime, išskyrus tik taisomąją priemonę, susijusią su viešojo intereso turto valdymo fondais, taisomosios priemonės turi būti vertinamos visos, kaip bendras rinkinys, atsižvelgiant į jų bendrą tinkamumą padėčiai ištaisyti, ir remiantis kokybiniu, o ne vien kiekybiniu vertinimu;

- (58) todėl, atsižvelgiant į pirmiau atliktą vertinimą, reikėtų daryti išvadą, kad visos patvirtintos taisomosios priemonės, apie kurias pranešė Vengrija, atsižvelgiant į jų detales ir į susijusį netikrumą dėl jų taikymo praktikoje, nepanaikina nustatytų teisinės valstybės principų pažeidimų. Kadangi nustatyti reikalavimų nesilaikymo atvejai yra susiję su sisteminio pobūdžio pažeidimais, jie daro pakankamai tiesioginį didelį poveikį patikimam Sąjungos biudžeto finansų valdymui ir Sąjungos finansinių interesų apsaugai;
- (59) nustačiusi, kad Reglamente (ES, Euratomas) 2020/2092 nustatytos sąlygos yra įvykdytos, Taryba patvirtina tinkamo lygmens priemonės, kad užtikrintų, kad Sąjungos biudžetas būtų apsaugotas nuo faktinio ar galimo poveikio, kurį daro nustatyti teisinės valstybės principų pažeidimai;
- (60) atsižvelgdama į šiame sprendime nustatytus teisinės valstybės principų pažeidimus ir jų didelį poveikį Sąjungos biudžetui, taip pat į tai, kad Vengrijos iki šiol priimtos taisomosios priemonės turi didelių trūkumų, dėl kurių kyla didelis pavojus jų tinkamumui pašalinti tuos pažeidimus, Taryba mano, kad dėl to kylanti rizika Sąjungos biudžetui tebėra didelė. Pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 18 konstatuojamąją dalį nustatant priemones, kurios turi būti priimtos, reikėtų tinkamai atsižvelgti į atitinkamos valstybės narės bendradarbiavimo mastą. Komisija iš pradžių laikėsi nuomonės, kad pagrįsta biudžetui kylanti rizika apytikriai atitinka 65 % atitinkamų programų lėšų. Tačiau, atsižvelgiant į taisomųjų priemonių, kurias Vengrija patenkinamai įgyvendino, kad pašalintų nustatytus teisinės valstybės principų pažeidimus, skaičių ir svarbą, būtų pagrįsta nustatyti, kad biudžetui kylanti rizika apytikriai lygi 55 % atitinkamų programų. Todėl turėtų būti sustabdyta 55 % išpareigojimų pagal atitinkamas programas, kai jie bus patvirtinti. Tas dydis gali būti laikomas nustatytų teisinės valstybės principų pažeidimų poveikiu Sąjungos biudžetui arba tų pažeidimų jam keliamą didelę riziką atitinkančiu pagrįstu apytiksliu dydžiu, atsižvelgiant į Vengrijos bendradarbiavimo procedūros metu mastą, kurį lėmė įgyvendintos taisomosios priemonės, ir todėl jis yra proporcingas siekiant Reglamente (ES, Euratomas) 2020/2092 nustatyto tikslo apsaugoti Sąjungos biudžetą;
- (61) kiek tai susiję su Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 5 straipsnyje numatytų įvairių rūšių priemonių pasirinkimu, Taryba mano, kad sustabdžius biudžetinius išpareigojimus pagal atitinkamas programas, kai tik jie bus patvirtinti, užtikrinama veiksminga ir laiku vykdoma Sąjungos biudžeto apsauga, nes užkertamas kelias tam, kad šiame sprendime nustatyti teisinės valstybės principų pažeidimai padarytų poveikį atitinkamoms programoms skirtam biudžetui. Tuo pat metu, sustabdžius biudžetinių išpareigojimų vykdymą, Vengrija vis dar gali pradėti įgyvendinti tas programas pagal taikytinas taisykles, todėl apsaugomi sanglaudos politikos tikslai ir galutinių gavėjų padėtis. Be to, kitaip nei kitų galimų priemonių atveju, biudžetinių išpareigojimų sustabdymas yra laikino pobūdžio ir neturi galutinio poveikio pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 7 straipsnio 3 dalį. Todėl priemonė gali būti panaikinta laikantis tame straipsnyje numatytos tvarkos, neprarandant Sąjungos finansavimo, su sąlyga, kad per dvejus metus padėtis bus visiškai ištaisyta. Todėl, laikantis proporcingumo principo, pasirinktos priemonės pakanka, kad būtų užtikrinta Sąjungos biudžeto apsauga ir kad ji būtų mažiausiai apsunkinanti, atsižvelgiant į aptariamo atvejo aplinkybes;;
- (62) kalbant apie nustatytus pažeidimus, susijusius su viešojo intereso patikos fondais, Vengrijos reglamentavimo sistemoje yra trūkumų, kaip nurodyta pirmiau, dėl kurių nebuvo pašalinta interesų konflikto rizika, kurią siekta pašalinti taikant taisomąsias priemones. Atsižvelgiant į tai, kad taisomoji priemonė buvo netinkama, didelė rizika Sąjungos biudžetui išlieka ir geriausiai gali būti pašalinta nustatant draudimą užmegzti naujus teisiniais išpareigojimais grindžiamus santykius su bet kuriais viešojo intereso patikos fondais ar jų valdomais subjektais pagal bet kokią programą, kuriai taikomas tiesioginis ar netiesioginis valdymas. Tokia priemonė nedaro poveikio bendriems Sąjungos programų, kurioms taikomas tiesioginis ir netiesioginis valdymas, lėšų asignavimams, kurie vis dar gali būti naudojami kitiems subjektams, todėl ji yra pakankama Sąjungos biudžeto apsaugai užtikrinti, kartu proporcingai atsižvelgiant į tai, kas griežtai būtina šiam tikslui pasiekti;

- (63) pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 5 straipsnio 2 dalį šis sprendimas nedaro neigiamo poveikio Vengrijos pareigoms įgyvendinti programas arba naudoti lėšas, kurios susijusios su šiuo sprendimu, visų pirma jos pareigoms galutinių gavėjų arba naudos gavėjų atžvilgiu, įskaitant pareigą atlikti mokėjimus pagal taikytinas konkrečių sektorių taisykles arba finansines taisykles. Vengrija kas tris mėnesius nuo šio sprendimo priėmimo turi teikti Komisijai ataskaitas apie tai, kaip ji vykdo tas pareigas;
- (64) Vengrija turėtų reguliariai informuoti Komisiją apie taisomųjų priemonių, kurių ji išipareigojo imtis, visų pirma tų, kurias reikia praktiškai pagrįsti arba kurioms įgyvendinti reikia ilgesnių įgyvendinimo laikotarpių, įgyvendinimą;
- (65) Komisija turėtų toliau stebėti padėtį Vengrijoje ir atitinkamai naudotis savo prerogatyvomis pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2092. Visų pirma Komisija turėtų skubiai įvertinti visus Vengrijos pasiūlytų taisomųjų priemonių įgyvendinimo pokyčius, kad galėtų nedelsdama pateikti Tarybai reikiamus pasiūlymus dėl Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 7 straipsnyje nustatytų priemonių taikymo sustabdymo, jei nebetenkinamos jų patvirtinimui nustatytos sąlygos. Komisija turėtų reguliariai informuoti Tarybą,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 4 straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos yra tenkinamos, kad būtų galima imtis atitinkamų priemonių Sąjungos biudžetui apsaugoti nuo teisinės valstybės principų pažeidimų Vengrijoje.
2. Taisomosios priemonės, kurias remdamasi Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 6 straipsnio 5 dalimi pasiūlė Vengrija, nėra visiškai tinkamos siekiant reaguoti į 2022 m. balandžio 27 d. Vengrijai išsiųstame Komisijos pranešime pateiktas išvadas.

2 straipsnis

1. Sustabdoma 55 % biudžetinių išipareigojimų, priimtų pagal šias sanglaudos politikos veiksmų programas, kai šie išipareigojimai patvirtinami:
 - a) Aplinkos ir energijos vartojimo efektyvumo veiksmų programą plius;
 - b) Integruoto transporto veiksmų programą plius;
 - c) Teritorinės plėtros ir gyvenviečių plėtros veiksmų programą plius.
2. Tais atvejais, kai Komisija vykdo Sąjungos biudžetą taikydama tiesioginį arba netiesioginį valdymą pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 62 straipsnio 1 dalies a ir c punktus, neužmezgami teisiniais išipareigojimais grindžiami santykiai su jokiais viešojo intereso patikos fondais, įsteigtais remiantis 2021 m. Vengrijos aktu IX, ir jokiais tokių viešojo intereso patikos fondų valdomais subjektais.

3 straipsnis

Vengrija ne vėliau kaip 2023 m. kovo 16 d., o paskui – kas tris mėnesius, informuoja Komisiją apie taisomųjų priemonių, kurių Vengrija išipareigojo imtis savo antrajame atsakyme, įskaitant papildomus išipareigojimus, įtrauktus į 2022 m. rugsėjo 13 d. raštą, įgyvendinimą.

4 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja pranešimo apie jį dieną.

5 straipsnis

Šis sprendimas yra skirtas Vengrijai.

Priimta Briuselyje 2022 m. gruodžio 15 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

M. BEK
